

Hošek, Radislav

[Antičnaja literatura. Red. A.A. Tacho-Godi]

Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity. E, Řada archeologicko-klasická. 1964, vol. 13, iss. E9, pp. 217-

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/110073>

Access Date: 26. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

abecedě a seznam nejdůležitějších řeckých slov užívaných v lékařském názvosloví, se postupně probírá celé latinské tvarosloví. V latinské chrestomati je 23 několikařádkových ukázek jednak ze starověkých spisovatelů, jako např. z lat. překladu lékaře Hippokrata (5.—4. stol. př. n. l.), z encyklopedického spisu A. Cornelia Celsa (1. stol. n. l.) nebo veršovaného lékařského spisu Q. Serena Sammonica (2.—3. stol. n. l.), jednak ukázky z novověké lékařské latiny (A. M. Šumljanskij, N. I. Pirogov aj.). K této části učebnice se ještě pojí nevelká sbírka lékařských úsloví a okřídlených rčení.

Z příloh je největší část věnována receptuře (str. 156—173). Vedle základního návodu pro psaní receptů obsahuje seznam nejužívanějších zkratk a na 50 příkladů různých druhů receptů. Přílohy dále obsahují témata ke čtyřem kontrolním písemným úlohám (v každém semestru 2 úlohy), několik jen zcela stručných poznámek o latinské syntaxi (accus. cum infinitivo, ablativ absolutní, věty účelové a spojky). Rusko-latinský slovník k překladům vět do latiny — mimochodem je jich v učebnici ve srovnání s latinskými větami snad zbytečně mnoho — obsahuje více než 500 slov. Užitečnost latinsko-ruské části slovníku (asi 1350 hesel) snižuje to, že v něm uživatel marně hledá mnohá z latinských slov, která se v učebnici vyskytují (např. guttur, iunctura, foetus, scabies aj.). Také nedůsledné, někdy i docela chybné značení dlouhých a krátkých samohlásek musí působit na čtenáře rušivě (např. časování slovesa dāre na str. 26, solūtus na str. 192 a mnoho jiných). Přes tyto některé drobné nedostatky lze říci, že nová sovětská učebnice latiny může dobře posloužit i našim uživatelům.

Čeněk Prutký

Antičnaja literatura. Učebnice pro pedinstituty sestavená pod redakcí prof. A. A. Tacho-Godi. Str. 375, Moskva 1963 God. učpedizd.

Učebnice antické literatury, kterou vedle hlavní redaktorky sestavili A. F. Losev (připomeňme tu jeho významný spis *Antičnaja mifologija* z r. 1957), G. A. Sonkina, N. A. Timofejeva a N. M. Čeremuchina, zaslouží si plně pozornosti. Je rozdělena ve dvě části, řeckou (po str. 205) a latinskou (po str. 364). Obě části jsou sestaveny velmi přehledně, a co hlavně, jsou to opravdu krátké literatury. Povšimněme si např. na XVII. kapitole, věnované Theokritovi (str. 175—182), co všechno je možno vhodným rozčleněním látky probrat a zdůraznit: 1. Dílo Th., 2. Druhy a náměty idyl, 3. Charaktery v idylách, 4. Rozvinutí děje, 5. Popis předmětů, 6. Historický základ, 7. Ideový význam, 8. Umělecký styl, 9. Literárněhistorický význam Theokritův.

Pedagogické zaměření knihy je dáno tím, že autoři dokumentují své názory četnými ukázkami v překladech, že dokonce sestavili grafickou tabulku, zobrazující vývoj řecké lyriky, že vybavili knihu četnými i barevnými obrázky, soupisem ruských překladů a výběrem významnější ruský psané odborné literatury. Kniha je i po odborné stránce na výši: autoři se zmiňují o nových zlomcích z Alkaia (str. 56), Sapfy (str. 58), rozebírají Menandrova Dyskola (str. 170 nn.). Je pochopitelné, že při rozsahu knihy bylo třeba zkrátit některé výklady. Tak se tu nesetkáváme se jmény básníků staré attické komedie, u Aristofana je podán především výklad Jezdců, Oblak, Žab a Pluta, tedy žádné komedie s námětem žen (např. *Lysistraty!*), římské období řecké literatury se omezuje jen na Lukiana (str. 183—197) a na řecký román, ale chybějí tu autoři jako Diodoros, Strabon, Plutarchos aj. Přesto však může být tato literatura vhodnou pomůckou i pro naše posluchače.

Radislav Hošek